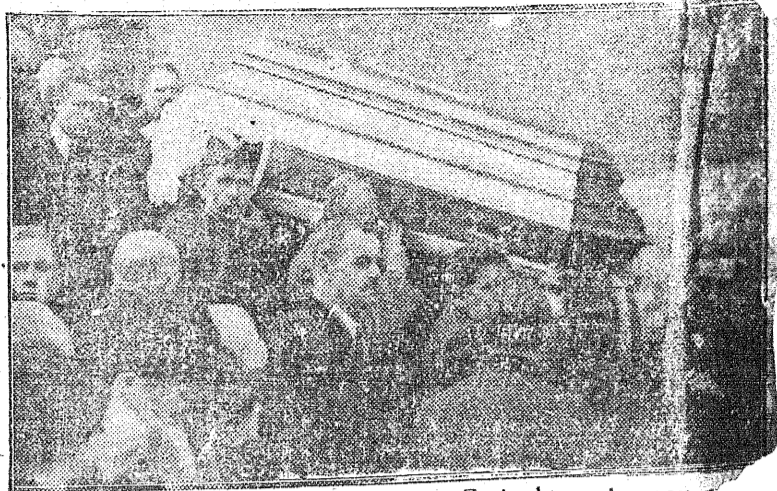

Numer dziennikowy składa się z 20 stron

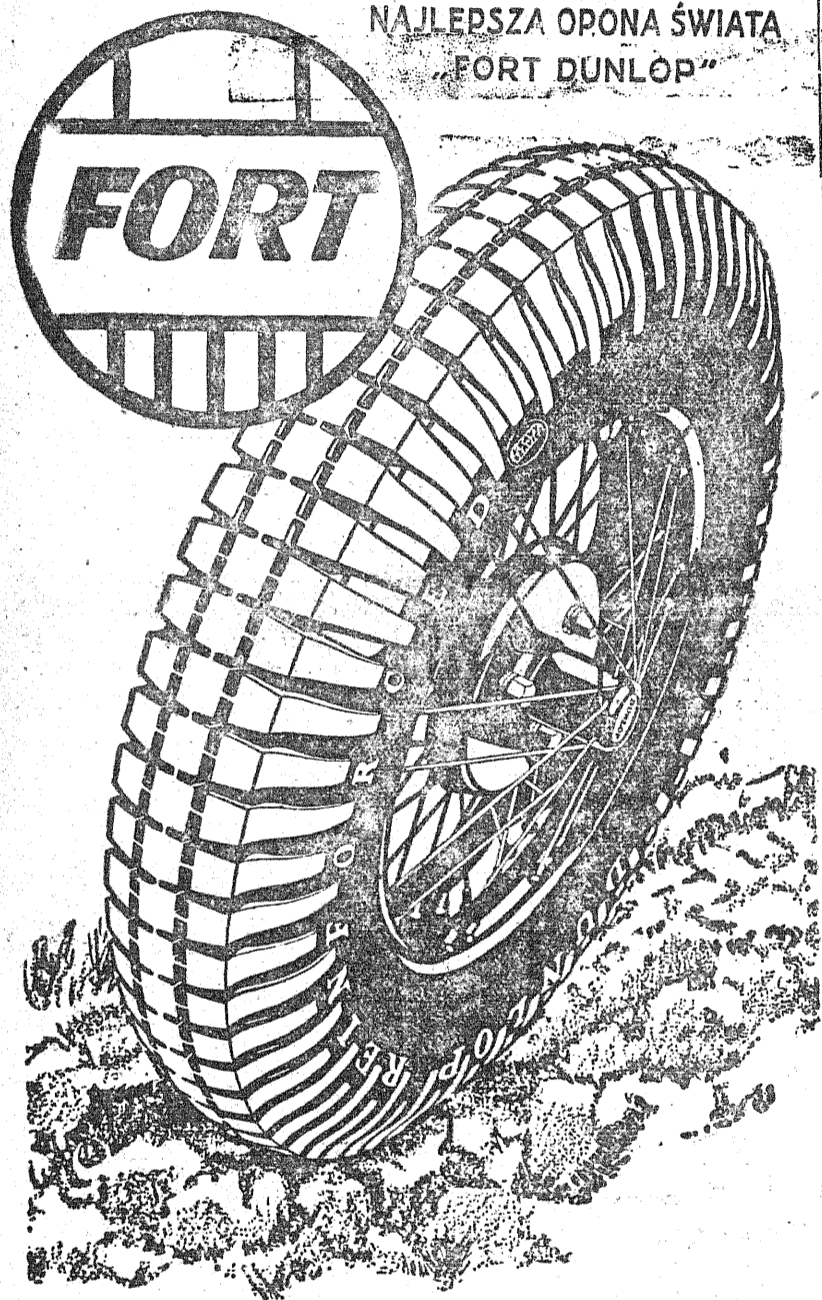
ROZWÓJ

Pogrzeb ś. p. Teodora Rolanda

Wczoraj po nabożeństwie żałobnym w kościele św. Krzyża, odbyło się wyprowadzenie zwłok ś. p. Teodora Konopki-Rolanda na Powązki. Nad mogiłą przemawiali: prezes Związku art. scen — Józef Słiwicki, w imieniu Społu teatru Narod. Tadeusz Frenkiel oraz niu Związku autorów dramatycznych — Jan Adolf He

NAJLEPSZA OPONA ŚWIATA
"FORT DUNLOP"

DUNLOP

Czy jesteś już członkiem L.O.P.P.?

Nową potężną organizację zakłada Kapitał zagraniczny w Polsce

Kapitał własny sięga 25.000.000 franków

Zaznaczające się w ostatnich czasach coraz żywsze zainteresowanie kapitału zagranicznego, życiem gospodarczym Polski ujawniło się ostatnio w nowym fakcie, którego niewątpliwa doniosłość zasługuje na podkreślenie.

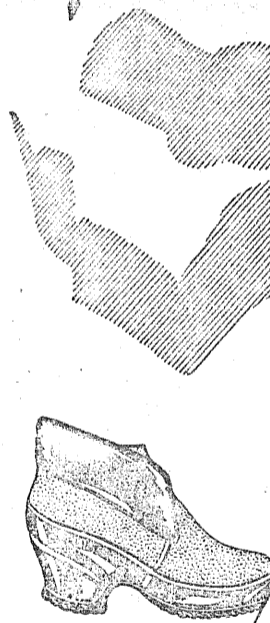
Tutejsze banki: Powszechny Bank Związkowy w Polsce i Bank Małopolski wspólnie ze związanymi z nimi już od szeregu lat instytucjami zagranicznymi, do których należą: Banque Belge pour l'Etranger, Bruksela, Wiener Bank-Verein, Wiedeń, Allgemeine Oesterreichische Boden-Credit-Anstalt, Wiedeń, Societe Financiere et Industrielle de Belgique, Bruksela, Mutuelle Solvay, Bruksela i Banque Commerciale de Bale, Bazylea, pozyskawszy dla swych celów jeszcze dwie instytucje, odgrywające pierwszorzędną rolę na rynku międzynarodowym, a mianowicie: Chase National Bank, New-York i Union Europeenne, Paryż, postanowiły założyć Spółkę Akcyjną pod firmą: "Union Financiere Polonaise" z siedzibą w Brukseli. Głównym zadaniem tej Spółki będzie zasilanie życia gospodarczego Polski niezbędnymi dla jego rozwoju kapitałami w drodze załatwiania wszelkich operacji finansowych, zmierzających do tego celu. W skład Rad Union Financier Polonaise wejdą oprócz przedstawicieli wymienionych

wyżej instytucyj również znane i wpływowo osobistości polskie go życia gospodarczego.

Niezależnie od kapitałów obrotowych, których w miarę potrzeb bieżących dostarczą za-

życiele, Spółka rozpocznie działalność i będzie kapitałem własnym sokości fr. belg. 25.000.000. Formalne ukonstytuowanie Spółki odbędzie się 15 października w Brukseli.

POMYŚL, ŻE...

MARKA PEPEGE FABR.
Polski Przemysł Gumowy
Tow. Akc.
w Grudziądzu.

detalicznie tylko

- KALOSZE DAMSKIE podszewka malinowa zł. 10.70
- KALOSZE MĘSKIE podszewka malinowa zł. 12.-
- ŚNIEGOWCE DAMSKIE wierzch Jersey wyłog aksam. zł. 18.-
- ŚNIEGOWCE DAMSKIE wierzch gabard wyłog aksam. fason niski zł. 21.-
- ŚNIEGOWCE DAMSKIE wierzch gabard. wyłog aksam. zł. 23.-

ŚWIATOWEJ MARKI
"PEPEGE"
ŻADAĆ WSZEDZIE!

Pierwszorzędne dubeltówki
G. Defourny Sevrin
à Liège

Wyłączne przedstawicielstwo na
Skład Broni
J. SOSNOWSKI
d.f. właśc. CZ. LISOWSKI
Warszawa,
Ossolińskich 1 (Hotel Eu.
tel. 47-47.
Adres telegr.: SOSLIS

WYROBY SREBRNE

Ceny ściśle fabryczne

B-cia HEMPEL

Plac Teatralny. Gmach Teatru Wielkiego pod wie

Strasza katastrofa kolejowa w Anglii
po zderzeniu 2 pociągów

Rony stanęły w płomieniach
11 zwęglonych ciał wydobyto
z pod czubów wagonów
21 osób ciężko rannych dogorwa

LONDYN, 13.10. ATE. O wielkiej katastrofie kolejowej w hrabstwie Cloucestershire donoszą następujące szczegóły. Wypadek miał miejsce koło stacji Charfield na linii Birmingham - Bristol. Pociąg pasażerski, wskutek błędnej nastawienia zwrotnicy, zderzył się z pociągiem towarowym i obie lokomotywy zostały całkowicie strzaskane.

Ważny pociąg towarowy ładunki nafty i paliwa, wybuchł, rozszerzał się z szybkością i utrudniając ratunkową. W tym czasie zdołano wydobyć z pod ciał 11 osób, których pomocy nie można było oczekiwać. Przewiduje się, że liczba zwęglonych ciał jest większa i że pod nimi znajdują się jeszcze ciała robotników i pasażerów. Śród 21 rannych część z nich nie przeżyje do jutra.

LONDYN, 13.10. ATE. Wy-

darzyły się w ciągu dnia dziesięciu poważnych katastrof kolejowych. Koło stacji Glasgow zderzyły się dwa pociągi pociągów. Jeden pasażer został zabity a 28 rannych. Z tej liczby trzech, odnieśli ciężkie obrażenia. Przyczyna katastrofy niewiadomo. Śledztwo w toku.

Drużga katastrofa kolejowa miała miejsce w zachodniej Anglii w hrabstwie Gloucestershire. Z powodu niedostrzeżenia sygnału pociąg towarowy wpadł

na pociąg pociągów. Kilka wagonów wykołowało się. Według dotychczasowych obliczeń 10 osób poniosło śmierć na miejscu, a kilkanaście jest ciężko rannych.

Tysiące osób zginęło
w czasie rozruchów w Chinach
wybuchły one na tle głodowym

LONDYN, 13.10. ATE. Z Pekinu przychodzi potwierdzenie

OD ADMINISTRACJI

Do dzisiejszego numeru dołączamy blankiety, które prosimy użyć do zaległej prenumeraty.

O, który

Krwawa strzelanina
na ulicach stoicy Serbji
miedzy 2 grupami macedońców

SOFJA, 13.10. ATE. Wczoraj wieczorem na ulicach Sofji doszło do krwawych starć pomiędzy zwolennikami dwóch kie-

runków w łonie komitetu macedońskiego. Zwolennicy zamordowanego gen. Protogerowa, niejaki Trajkow i dwaj jego towarzysze zostali napadnięci na ulicy przez stronników Michajłowa.

Wywiązała się walka, w czasie której pięć osób zostało rannych. M. in i attaché tureckiego poselstwa Kerim bey, który przechodził przez ulicę, Trajkow został ciężko ranny. Strzelanina wywołała w mieście panikę. Policja zamknęła centrum miasta celem odnalezienia sprawców.

Sukces komunistów
podczas wyborów na Łotwie

RYGA, 13.10. ATE. Sukces komunistów podczas ostatnich wyborów do Sejmu będzie prawdopodobnie większy niż początkowo przypuszczano. Jak się okazuje komuniści Łatgalji umieścili na swej liście trzech kandydatów socjalistycznych, którzy w ten sposób wysunęli się na pierwsze miejsce listy socjalistycznej, wobec czego do Sejmu wejdzie trzech socjaldemokratów reprezentujących najskrajniejsze tendencje w swej partii.

Jak przypuszczają posłowie ci wystąpią wkrótce z partii so-

cialistycznej i przyłączą się do partii komunistycznej. W ten sposób liczba komunistów w Sejmie wzrosłaby do 10 posłów.

Kronika polityczna

MEDAL 10-LECIA.

We wczorajszym Monitorze Polskim ogłoszono rozporządzenie Rady Ministrów o ustanowieniu medalu 10-lecia odzyskania niepodległości. Medal będzie wybity z brązu i będzie miał na jednej stronie wizerunek marszałka Piłsudskiego, a na drugiej napis: „Gorzej pracy z napisem 1919 - 1928”.

NARADY W RZĄDZIE.

W sobotę o g. 1-iej w południe przybył do Prezydium Rady Ministrów marsz. Piłsudski i odbył z premierem Bartlem konferencję, która trwała przeszło godzinę.

WYJAZD PREMIERA.

Prezes Rady Ministrów, p. Bartel wyjechał wczoraj wieczorem na jeden dzień do Lwowa.

NA ZAMKU.

Wczoraj po południu na Zamku odbyło się posiedzenie zarządu Funduszu Kultury Narodowej, pod przewodnictwem Prezydenta Rzeczypospolitej i przy udziale premiera Bartla, marsz. Piłsudskiego, ministra Zaleskiego oraz dyrektora Michalskiego. Narada trwała przeszło dwie godziny.

POTRĄCENIA NA RZECZ KASY CHORYCH.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Pracy wydało do wszystkich wojewódów okólnik, z którego wynika, że od jednorazowych zasiłków do pensji mają być potrącane opłaty na rzecz Kasy Chorych.

P. DEWEY U MINISTRA KOMUNIKACJI.

Minister komunikacji inż. A. Kühn przyjął w sobotę na dłuższej audjencji doradcę finansowego Polski p. Deweya z którym omawiał przyszłe inwestycje w dziedzinie kolejnictwa polskiego.

NARADA W SPRAWIE FUNDUSZU KULTURY NARODOWEJ.

Pod przewodnictwem p. Prezydenta Rzplitej odbyło się dzisiaj na Zamku posiedzenie w sprawie funduszu Kultury Narodowej. Posiedzenie to zaszczycił swoją obecnością Marszałek Piłsudski. Obecni byli również p. Premier Bartel, Minister Zaleski i Dyrektor Michalski. Narada trwała przeszło dwie godziny.

KAPELUSZE

krajowe i zagraniczne od wybornych do najbrzydszych

DKOWSKI
ul. KRZYŻY 18.

Żu zaradzić

na wsi, odpoczywając w czterech, od pracy lub też obowiązki towarzyskiego, poświęca tyle myśli i staraniem o swój zysk. To też nieobawiając się, po powrocie z zasów z przerwaniem osie w lustrze i głowi się, jakby to przywrócić normalnego stanu cokolwiek i zaokrągloną od bezścis i bezwładu letniego

Wskazywać to wcale uzasadnione i praktyczna metoda jest w dalszym ciągu od kobiety smukłości i

Wskazywać to wcale uzasadnione i praktyczna metoda jest w dalszym ciągu od kobiety smukłości i

Wskazywać to wcale uzasadnione i praktyczna metoda jest w dalszym ciągu od kobiety smukłości i

Wskazywać to wcale uzasadnione i praktyczna metoda jest w dalszym ciągu od kobiety smukłości i

100 tys. strzelców
wiedzą na dzień

11 listopada do Warszawy Na dzień 11 listopada z okazji obchodu święta niepodległości przyjechać ma do Warszawy przeszło 100 tysięcy strzelców, prócz tego delegacji różnych organizacji, związanych ideowo z P. O. W. Z tego powodu uruchomione będą liczne pociągi specjalne i już obecnie czynione są przygotowania do rozlokowania tylu ludzi.

Śmierć profesora

KRAKÓW, 13.10. AW. Dziś zmarł na skutek ataku serca profesor agronomji uniwersytetu Jagiellońskiego s. p. Tadeusz Gologórski.

Dobry humor. — Nie mogą mieć dobrego humoru ludzie, cierpiący na zaparcie, gdyż wadliwa działalność kiszki zatrzuwa im całe życie. Zastosowanie Cascarine Leprince w ilości 2 pigulek wieczorem podczas jedzenia przywróci im natychmiast radość życia. Sprzedaj we wszystkich aptekach.

PRZYJĘDŁ DO CIEBIE

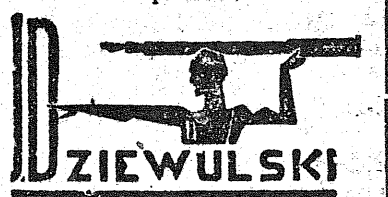
całym swym jestestwem będę twoja, upoję cię i oszołomię gorącym pocałunków, tu wśród bezkresnych piasków Sahary, wśród niebezpieczeństw zrychających na każdym kroku, poznasz „Miłość Arabki”

tak szeptała kochankowi

Zakazana kobieta

(Najnowsze arcydzieło wytwórni Cecila B. de Mille'a), następnym program kina „Wodewil”.

Pióra złote od 15 złotych gwarantowane. poleca:

Składy panieru: Marszałkowska 95, tel. 52-74 Krak. Przedmieście 29 Zakłady Graficzne-Introligator Złota 29 tel. 174-33.

Dr. Med. Marcell Dobrzyński

(dawniej Królewska 6) przeprowadził się na S-to Krzyżską 16. m. 3 (Czackiego 1, tel. 90-93).

CHOROBY WENERYCZNE SKÓRNE I NIEMOC PŁCIOWA, ANALIZY. Przyjęcia od 9-2 i 5-8 w.

Co czytać?

„Czarny generał” jest romansiem historycznym napisanym na tle dziejów Polski z końca XVIII i pierwszych lat XIX w., a więc lat najwcześniejszych z omawianych w powieściach historycznych W. Gąsiorowskiego. Z tego też powodu, kto czyta lub czytał „Huragan” lub jedną z następnych powieści tego cenionego autora powinien bezwarunkowo przeczytać „Czarnego generała”. Autor, mistrz opowiadania anegdotalnej strony dziejów i barwnego odtwarzania ówczesnego życia, ukazuje czytelnikowi zakulisowe sprawy polityczno-społeczne w ostatnich latach panowania Stanisława Augusta. Jest to początek opowieści. Bohaterami są rozrulani możni władcy w osobach księcia-generała Radziwiłła i Starościca Potockiego. Trudno o barwniejsze postacie dla ówczesnych lat i lepsze dla ich hulanków od przepysznego opisu ówczesnej Warszawy i Pałaców Radziwiłłów na Lesznie i Ujazdowie. Obraz ten zmienia się, gdy w r. 1796 Prusacy

zajęli Warszawę, gdy owo dziecko mulackie, narodzone z karygodnego słonku księżny-generałowej z niewolnikiem-murzynem przybywa do Warszawy już jako emisariusz z Paryża, pod nazwiskiem majora Jabłonowskiego. Tu znowu widzimy jak żywa ówczesna Warszawa i położenie patriotów takich jak gen. H. Dąbrowski, skrupolanych czynnych wrokiem Prusaków. A potem bohaterowie romansu spotykają się w Berlinie na weselu Radziwiłła z księżniczką pruską, gdzie wśród szalonej zabawy kuje się najgoręcej polskie sprawy polityczne. Generałowie Dąbrowski i Jabłonowski oraz ich rola w tworzeniu Legji Włoskiej i Legji Naddunajskiej, szereg plany polityczne Francuzów i ich dumnego korsykanina, już w roli pierwszego konsula — oto dalsze to historyczne, na którym rozwija się jeden z najbardziej romantycznych romansów wzbudzających w czytelniku płomienne zainteresowanie.

A GOTOWE I NA ZAMOWIENIE GARDNITURY WYŁĄCZNIE NA ZAMOWIENIE POLECA

A. ZAREMBA
WARSZAWA WISŁOJNA 36 TEL. 215-77

NAJLEPIEJ OCZYSZCZ I ODŚWIEŻYSZ SWOJĄ GARDEROBĘ

PLAMONEA
SKŁAD GŁÓWNY
Z. SZEPNIEWSKI, Żórawia 18, tel. 113-95.
ZADAC WSZĘDZIE !!!

Już czas
abyśmy zrozumieli wartość
RADJA
Wszędzie i u wszystkich winień się znajdować
RADJO-APARAT
z firmy „**OGNIWO**”
Żelazna 75-A (róg Chłodnej) tel. 508-03
Oddział Wilno, 6-to Jańska 9.
Instalacje radiowe i elektryczne
solidnie i tanio. 5735.

SOKI NATURALNE ZAPRAWY DO WÓDEK I LIKIERÓW
ZIARNIE I DOBROCI
VACAV PRZEDPELSKI
ZADAC WSZĘDZIE

Paryska Akademia Tańców
Salonowych prof. Stanisława Tańskiego-Chojeckiego
Artysty Baletu Opery. Komplety. Dobór towarzystwa, Lekcje solowe. Złota 35 front 4 — 8 5866

ICZARY
KATALOG ILLUSTR. WYDRA TYLKO
PO OTRZYMANIU KARTKI MARKI
EDWARD MODZELEWSKI
18 Chmielna 18 sklep
WARSZAWA

PRZYBORY PODRÓŻNE GALANTERIA SKÓRZANA
J. KUCZMIEROWSKI
108, MARSZAŃKOWSKA 108

LAMPY-ZYRANOOLE
do elektr. i nafty
Bela Wyszomirscy
Chmielna 36 (naprzeciw Royal'u)
Wielki wybór
Dogodne warunki

OSTATNIE NOWOŚCI:

- Wotowski St. A.—Tajemnice Masoneji i Masonów. 12 ilustr. Cena zł. 1.50
  - Maciejowski J.—Kobietka. Chcesz poznać kobietę—przeczytaj tę książkę 2.50
  - Walewska J. C.—Mnemonika czyli sztuka pamięci DLA SAMOUKÓW I UCZNIÓW: 1.00
  - Bovet prof.—Psychoanaliza i wychowanie. Z przedmową Prof. O. Bujwida 1.50
  - Cieszkowski St.—Chłopi Wi. St. Remonta. Geneza charakt. postaci. treść, i dosłowne ustępy opisów natury 0.75
  - Gerardi.—Skrót geografii cz. I, II, Europy, Rzplitej i nauka o Polsce współczesnej po 0.75
  - Hecht G.—Skrót gramatyki niemieckiej 0.75
  - Lewicki—Tłumaczenie do wstępnej nauki języka łacińskiego 0.75
  - Maciejowski J.—Twórczość H. Sienkiewicza, Ogniem i Mieczem, Poptop, Pan Wołodyjowski, Rodzina Połanieckich, Krzyżacy, Quo Vadis. Geneza, tło, charakterystyka osób, wartość i treść, po 0.75
  - Małczyński M.—Skrót Historii Literatury Polskiej od najdawniejszych czasów do teraźn. doby I, II, III 0.75
  - Mroczeń A.—Skrót Gramatyki francuskiej, Literatury Francuskiej, Gramatyki Łacińskiej po 0.75
  - Sokołowski E.—Skrót Historii Starożytności, wieków Średnich, Nowożytności, Nowoczesnej, Polski i pedagogiki, po 0.75
- Wszystkie „skróty” opracowane według najnowszych podręczników szkolnych.

WYDAWNICTWO KSIEGARNI F. KORNA
W WARSZAWIE, MARSZAŃKOWSKA Nr. 65.

Zamówienia drobne, z powodu wysokich kosztów portu, wysyłam po otrzymaniu całej należności przez P. K. O. Nr. 5.403.

**W ostatnim dniu ciągnięcia V kl.
17 Loterii Państwowej tj. 13.X. r.b.**

PADŁA największa wygrana PREMJA
zł. 400.000

na nr. 140807, który został sprzedany

W najszcześniejszej kolekturze loterii państwowej
A. W. WOLAŃSKA Warszawa, Nowy - Świat 19.

Jednocześnie zawiadamiamy Sz. Kliencie, że już przystąpiliśmy do sprzedaży, **LOSÓW DO I KL. 18 LOTERII PAŃSTWOWEJ**
Ogromne szanse wygrania, gdyż co drugi los wygrywa. Główne wygrane są imponujące: 750.000, 150.000, 100.000 i wiele innych. Cena tylko 10 zł. za 1/4 losu, 20 zł. za 1/2 losu, 40 zł. za cały los, co daje możność każdemu uczestniczyć w tej wielkiej grze o majątek i dobrobyt.
UWAGA: W naszej szczęśliwej kolekturze padają stale największe wygrane. Na prowincję wysyłamy niezwłocznie po wpłaceniu należności na nasze konto w P. K. O. Nr. 7192.

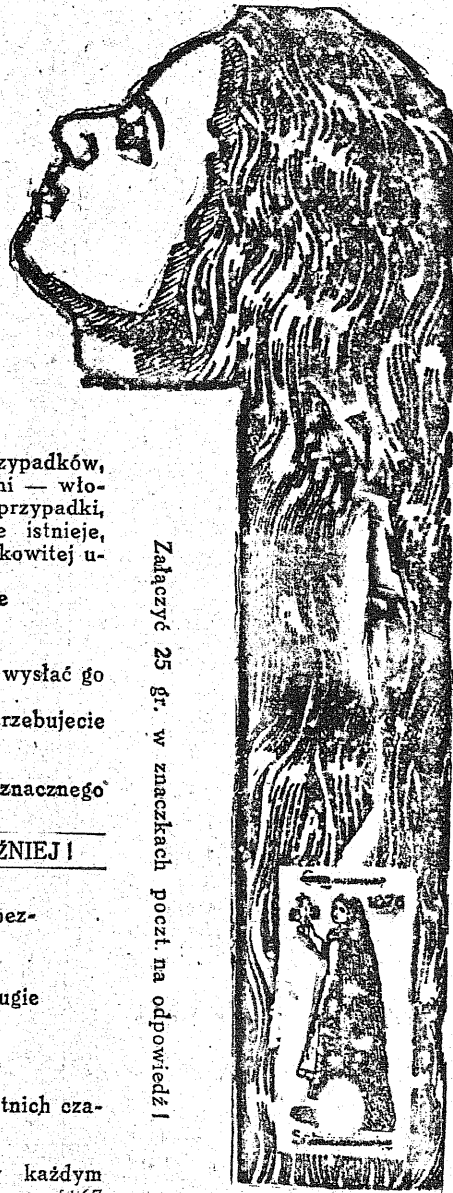
WYCIĄĆ! **ZACHOWAĆ!**

WEZWANIE
Anny Csillag
do wszystkich!

Z okazji 50 letniego jubileuszu mojego przedsiębiorstwa powołałam do życia organizację, której celem jest skuteczna walka z niezliczonymi chorobami włosów, które rozmnóżyli się w społeczeństwie, a które wśród większości przechodzą całkiem niespostrzeżenie, ponieważ nie wywołują żadnych bólów.
Moja wieloletnia praktyka w dziedzinie pielęgnacji włosów zapoznała mnie z tysiącami przypadków, u których skutkiem nieświadomości danych osób, już w wieku dziecięcym przez zamieranie korzeni — włosy całkowicie zaginęły, a przez to jakiegokolwiek zabiegów odzyskania ich były beznadziejne. Te przypadki, które należy tłumaczyć jedynie i wyłącznie zupełną nieświadomością danych osób, że choroba wogóle istnieje, nagromadziły się w ostatnich latach w ten sposób, że naszemu pokoleniu grozi niebezpieczeństwo całkowitej utraty tej wspaniałej ozdoby, jaką stanowią włosy.
Z tego powodu uciekam się be warunkowo koniecznego środka zapobiegawczego, a mianowicie **ZUPELNIENIE BEZPŁATNEGO DLA WSZYSTKICH BADAŃIA WŁOSÓW**
I spodziewam się, że w Waszym własnym interesie poprzecie mnie w tem gorliwie.
Wszystko co macie uczynić, to wypełnić sumiennie zamieszczony poniżej kwestionariusz i zaraz wysłać go do mnie.
Badanie włosów jest całkiem bezpłatne nie wahajcie się więc, ani nie mówcie że nie potrzebujecie tego.
Każdy musi się upewnić o stanie zdrowia swoich włosów i skóry głowy, zanim będzie zapóźno.
Z chwilą, gdy na moją prośbę wypełnicie starannie kwestionariusz, tem samem już dokonacie znacznego kroku naprzód w interesie zdrowia społecznego.

<p>TU ODCIĄĆ!</p> <p>Nazwisko Adres Wiek Czy cierpi Pan (i) na wypadanie włosów Czy ma pan (i) łupież Czy włos Pana (i) jest suchy, czy tłusty Czy skóra głowy jest wrażliwa Czy w ost. czasie przebył (a) pan (i) jakie chor. Jeżeli tak, jakie</p>	<p>PROSZĘ PISAĆ WYRAŹNIEJ!</p> <p>Czem pielęgnuje pan (i) włosy Czy próbował (a) pan (i) już jakieś środki bezskutecznie, Jeżeli tak, jakie Czy ma pani fryzurę chłopięcą, czy też długie włosy Czy włosy pani (a) są rzadkie albo gęste Czy cierpi pan (i) bóle głowy.</p>
---	--

Ten odcinek z pytaniami dokładnie we wszystkich punktach wypełnić, i wraz z kilkoma w ostatnich czasach wyczesanymi włosami wysłać na adres
Anna Csillag, Kraków, Wielopole L. 5 15.
w celu bezpłatnego zbadania, przycem pod gwarancją zobowiązuje się zachowania zupełnej dyskrecji w każdym wypadku, jak również do tego, że pismo to archiwów moich nie opuści. 5867

Załączyć 25 gr. w znaczkach poczty na odpowiedź!

PALTA
GOTOWE I NA ZAMOWIENIE

JOAN PETZ
DZIECIĘCZY KROJECZY RYNY ST. CIŁCHOCKI
WILCZA Nr 32 TEL 417/02

CZAPKI
SPORTOWE
KAPELUSZE SZTYWNE I MIĘKIE.

MŁODKOWSKI
PL. TRZECH KRZYŻY 18.

J. DUDAŁO
WIDOK 26 TEL. 34-07
Szyby, Lustra,
Szklane stołowe

Stolica jest zwierciadłem kraju

Przeszłość i przyszłość ogrodu saskiego

Ogród saski za Augusta mocnego, księcia „Pepi” i po 1831 r. — Cuzozienicy o ogrodzie saskim. — Dzieje obecnego ogrodu giełdy, — Wodozbiór — „Op rnhaus”

Stolica państwa zawsze odzwierciadla charakter nie tylko mieszkańców, ale obraz całego kraju, dla którego jest ośrodkiem życia umysłowego. O tem winniśmy pamiętać, mówiąc o przeszłości Ogrodu Saskiego w Warszawie, będącego polaną zieleni wśród asfaltów i betonów, ponieważ kraj nasz ma charakter rolniczy, więc może nie jest dziełem przypadku, lecz wynikiem zamiłowań i przyzwyczajenia, iż Warszawa, więcej od innych stolic jest zadrzewiona; tę zaszczytną jej odznakę musimy cenić.

Ogny Petersburg był pełen zieleni, później, batuskowicie tego miasta sami byli niezadowoleni z ogólcenia z roślinności dzisiejszego Leningradu, którego bezdrzewnymi ulicami wieje szara pustka i chłód. Wielu Paryżan stwierdza, że zecieć prócz innych względów, Warszawa ma tę wyższość nad „stolicą świata”, że jest „wiejską stolicą”, pełną zieleni, w porównaniu z nadsekwąskim grodem.

Klejnotem Warszawy jest Ogród Saski, a z dziejami tego ogrodu wiąże się i historia obecnego gmachu giełdy, o którym snując mordercze plany utworzenia ulicy przez Ogród, mówi się, jako niewystarczającym dla dzisiejszego życia giełdowe

Jeszcze w XVI wieku na ziemi, gdzie dziś krzewy Ogrodu Saskiego były pola i role, należące do warszawskiego starostwa. Wiek 17-ty: na tych polach i rolach wzrosły dwory Morsztynów, Tarłów, Leszczyńskich, Lubomirskich i Józefa Małachowskiego; obok nich... kościół i klasztor, drewniane, zbudowane w 1666 r., a zajmujące przestrzeń ze strony dzisiejszej ulicy Królewskiej. Wiek 18-ty: król August Mocny, wykupiwszy wszystkie budynki i

ogródki, dn. 27 maja 1727 roku oddał do użytku publicznego — Ogród Saski.

Urządzony w stylu francuskim, ozdobiony był szpalerami, wśród których stały pozłacane symboliczne rzeźby; pewna przestrzeń była przeznaczona na uprawę warzyw i hodowlę owoców; publiczność wchodziła jedynie przez dwa wejścia: jedno przez sień główną pałacu, to jest tam, gdzie od 1842 r. istnieje kolumnada, przebudowanego wówczas pałacu Saskiego, oraz z przeciwnej strony przez wielką żelazną bramę, która nadała miano przyległemu placowi. August III-ci nakazał aleje zamiast szpalerów wysadzić kasztanami (którym dziś podobno zagraża trujący oddech samochodów). Dopiero w 1797 roku od dynastji saskiej rząd pruski zakupił Ogród i przekazał miastu. W 1816 roku budowniczy Sauvage i ogrodnik Ströbel przekształcili ogród z francuskiego na angielski.

Popularność Ogrodu Saskiego jest ogromna... nawet w literaturze. Píše o nam Henryk Rzewuski w słynnej powieści „Listopad”, wspominając o nim w swoich utworach Prus i Sienkiewicz, a pamiętniki stwierdza ją, że książę Józef, dziś stojący na pomniku przed Ogirodem, w 1806 r., jako „książę Pepi”, często przechadzał się po cieni-tych alejach, świadkach jego przygodnych romansów.

Ciekawym jest, wydane u Dessenne'a w 1796 r. w Paryżu, dzieło o podróżach, w którego tomie 5-ym jest opisywana ówczesna Warszawa, a Ogirodami Saskiemu poświęcone są słowa pochwały: „Ogród Saski, jedyne miejsce przechadzki... rozległy... udekorowany”. Ogród ten jest tem dla mieszkańców Warszawy, czem Tuilleries dla Paryżan.

Od 1854 roku na wzgórkach ze strony ulicy Niecałej wznosi się

w Saskim Ogirodzie wodozbiór w kształcie rotundy, naśladowanej świątynią w Tivoli; przedtem, już w 1727 r. od strony ul. Królewskiej stały długie zabudowania z pruskiego muru, mieszczące w sobie koszary, lazaret wojskowy i ujeżdżalnię, w pobliżu której stał obszerny gmach teatru t. zw. „Opernhaus”; przy dzisiejszej ul. Granicznej była oficyna przeznaczona na skład dekoracji i masyzyn teatralnych, a za nią wozownie i różne składy. W środku Ogrodu, pod kasztanem, do 1804 r. stała obszerna, jednopiętrowa altana z galerją, którą w czasie uroczystości iluminowano i wypuszczano fajerwerki.

Dziś najważniejszym gmachem przy Ogirodzie Saskim

jest budynek giełdy, będący ongi ujeżdżalnią królów Sasów, dawny budynek odnowił w 1877 roku architekt Lanci, całkowicie zmieniając charakter budowli, właściwie jest więc to nowszy gmach; przebudowę tę nakazały zresztą ówczesne władze zaborcze, choć prace rozpoczęły Komitet Giełdowy 59.500 rb.; znaczną wówczas sumę.

Już w 1816 r. nieco zmniejszono Ogród Saski, który wtedy sięgał do zbitegu ulicy Granicznej i Zabiej, ale zachowanie Ogrodu Saskiego w jego obecnej postaci, będzie jedynie stwierdzeniem dziedzicznego u nas, w kraju rolniczym, zamiłowania do żywej zieleni sadów i parków.

Przedruk wzbroniony.

Naj.. Naj.. Naj..

Największe zwierzę ssące żyje w chłodnych oceanach

Największy znany okaz wieloryba błękitnego liczył 14 mtr. długości

Są trzy rzeczy bezwzględnie pewne: śmierć, podatki i fakt, że wieloryb jest największym zwierzęciem świata. Ze wszystkich zaś gatunków wieloryba największy jest tak zwany wieloryb błękitny.

Wieloryb, wbrew powszechnemu przypuszczeniu, nie jest rybą, lecz ssakiem żyjącym w wodzie. Ssak odznacza się zasadniczo następującymi cechami: oddycha powietrzem, posiada ciepłą krew i karmi młode, które przychodzą na świat zupełnie ukształtowane. Ryba przeciwnie: jest zimnokrwistym kręgowcem, żyjącym w wodzie, oddychającym nie płucami, a skrzelami i obdarzonym zamiast pazurów, pletwami.

Wieloryby mają cztery kończyny — dwie z przodu w kształcie szerokich, płaskich wiosel, a dwie z tyłu, wrosnięte w tułów i stanowiące organy szczyt kowe. Zwierzęta te żyją gromadnie, głównie w zimnych lub chłodnych morzach. Posiadają olbrzymie głowy, równe wymiarami piątej, a nawet trzeciej części tułowia, są pozbawione widocznej szyi, mają małe oczka, osadzone po bokach głowy i cielska, zwężające się ku ogonowi.

Te masywne stworzenia i olbrzymi świat zwierzęcego mogą w razie konieczności pozostać pod wodą przez pół godziny. Zwykle jednak wypływają na powierzchnię co osiem do dziesięciu minut dla zaczerpnięcia powietrza i pozostają tak przez dwie minuty, w ciągu których wykonywują od ośmiu do dziesięciu wdechów i wydechów.

Poluje się na nie głównie dla

tranu i fiszbin. Jedna sztuka daje niekiedy 4.000 dolarów dochodu. Fiszbina wieloryba błękitnego jest gruba, czarna i nie tak wartościowa, jak niektórych innych gatunków.

Wieloryb błękitny jest czasem naprawdę błękitnawy, ale często głowę ma szarą, boki i grzbiet centkowane, a brzuch w gęste, białe plamy.

Jeden z największych wielorybów błękitnych, o którym za-

chowaly się autentyczne świadectwa, mierzył czternaście metrów i 70 cm., ale przeciętna długość tej odmiany wynosi mniej więcej 12 metrów.

Wieloryb błękitny waży więcej niż tyle, co pięć słoni. Słoń waży zazwyczaj pięć razy tyle, co pięć koni pociagowych. Koń pociagowy waży tyle, co pięć lwów i t. d.

John Johnes.

Jutro największa budowla świata.

Maurice Dekobra w Polsce

W środę przybywa do Warszawy autor „Madonny sleeping” M. Dekobra, który wygłosi odczyt p. t. „Miłość międzynarodowa”. Fotografia nazywa przedstawia znakomitego pisarza francuskiego (po prawej) w towarzystwie dyr. H. Markiewicza (po lewej) po podpisaniu umowy na odczyty w Polsce.

„Zakazana kobieta”

W monumentalnym tym filmie realizacji Cecila de Mille'a główne role odtwarzają Jetta Gaudol i Józef Schildkraut. Wkrótce „Zakazana kobieta” ujrzymy w jednym z kin w Warszawie.

Redakcja: Warszawa, Okólnik 5a m. 1. Tel. Redakcji 91-25, 91-60. Naczelny Redaktor tel. 91-62. Administracja Zgoda Nr. 1. Telefony: Dyrekcja: 91-66, Ekspedycja 91-66 (dodatkowy); dział ogłoszeń 91-56. Skrzynka pocztowa 745. Adres telegraficzny Abc Warszawa.

CENY OGŁOSZEN: 1 mm na 1 szp. (łam pięcioszpaltowy) w tekście 70 gr., — komunikaty — 1 zł., ostatnia strona 1 zł., zwyczajne (łam 5-szp.) 40 gr., — drobne 1 słowo 15 gr., tabelaryczne o 50%; zastrzeżone miejsca 25 % drożej. Ogłoszenia przyjęte do N-ru niedzielnego liczą się o 25 % drożej.

WARUNKI PRENUMERATY: miejscowa (z odnośnieniem do domu) i zamiejscowa Zł 4.50 miesięcznie.

PRZEDSTAWICIELSTWA: LUBLIN, Plac Litewski 1, tel. 243, konto P. K. O. Nr. 65.381, skrz. poczt. 193; WŁOCŁAWEK, Cyganka 26, tel. 136; POZNAŃ, Murna 2, tel. 3918, konto czekowe w P. K. O. Nr. 209.308; KOŁO, ul. 3 Maja Nr. 1; SUWAŁKI, Kościuszki 81, tel. 8; KALISZ, ul. Prezydenta Narutowicza 4, tel. 102.

Redaktor odpowiedzialny: sekretarz redakcji Jan Sommer.

Druk Zakł. Druk. W. Piekarzaka, Ordynacka 3, tel. 44-59.

Wydawca: Mazowiecka Spółka Wydawnicza.